

ARAPÇA ZAMİRLER VE İNGİLİZCE KARŞILIKLARI

Tahsin DELİÇAY*

Hakan KUZAY**

Özet

Zamir ve kullanım alanları dilin mantalitesini yansıtır. Arapça bütün Müslümanlar için dinin kaynaklarını anlamada elzemdir. İngilizce ise neredeyse bütün dünyada kullanılan iletişim vasıtasıdır. Bu çalışmada Arapça zamirler ve bunların karşılığında İngilizcede kullanılan zamirler ele alınmış, zamirlerin her iki dildeki benzer ve farklı yönleri gösterilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Zamir, Arapça, İngilizce, Karşılaştırma.

Arabic Pronouns and Its Equivalents in English

Abstract

The pronouns and the fields of using them, represents the mentality of this language. Arabic is indispensable for Muslims to understand the sources of Islam. In this research it is studied the Arabic pronouns and its equivalents in English and it is shown the similar and different aspects in both languages.

Key Words: Pronoun, Arabic, English, Comparison.

* Prof. Dr., Bozok Ün. İlahiyat Fak. Arap Dili ve Belagati Öğr. Üyesi, tahsindelicay@hotmail.com

** Bozok Ün., SBE, Temel İslam Bilimleri Anabilim Dalı, Arap Dili ve Belagati Yüksek Lisans Öğrencisi, hakankuzay@hotmail.com

Giriş

Bir dilin zamirleri ve kullanım alanları sadece o dilin mantalitesini yansıtmaz, aynı zamanda ifade gücünü ve netliğini de gösterir. Dünya dillerinden olan ve İslam'ın kutsal kitabı Kur'an-ı Kerim'in dili olması itibariyle Müslümanlar arasında önemli bir yere sahip bulunan Arapçanın gramatik yapısının merkezinde *zamir* kavramı önemli bir yer tutar. Günümüz dünyasında hâkim bir pozisyonda bulunan İngilizcedeki zamir kavramı ve iki dilin zamirlerinin karşılaştırılması bu dillerin yapısal mantığını kavramak için önemli görülmektedir. Bir kısım özellikleriyle birbirlerinden ayrılan dillerde kimi kuralların diğerlerinde olması veya olmaması her zaman mümkündür. Kuralları gayet net ve yerleşmiş olan Arapçada zamir kullanımının yaygın olduğu belirgin bir şekilde görülmektedir.

“... {إِنَّا نَحْنُ نَزَّلْنَا الذِّكْرَ وَإِنَّا لَهُ لَحَافِظُونَ}” ayetini en kudretli bir kalem şu suretle tercüme eder: ‘Şüphesiz o Kur'an'ı biz indirdik. Her halde onu yine biz koruyacağız.’ Bu tercüme doğrudur. Fakat ikinci fıkranın ‘Her halde onu biz koruyacağız.’ suretindeki tercümesi eksiktir. Çünkü bu cümlelerin Arapça metninde dört nevi tekid vardır: 1. **إِنَّا**, 2. 3. **Lâm-i ibtidaîye**, 4. **Cümle-i ismiye** ile beraber irad edilmiş olması. Bu dört tekidin dördü de tercümede gösterilmek istenirse, tekid edatlarının mukabilleri bulunmadığı için, kelime ile ifade edilerek: ‘Her halde muhakkak surette Kur'an'ı şüphesiz biz kati olarak muhafaza edeceğiz.’ deriz. Bu tercüme tamamdır, eksik değildir. Fakat bunun aslı olan {... {إِنَّا نَحْنُ نَزَّلْنَا الذِّكْرَ وَإِنَّا لَهُ لَحَافِظُونَ} } vecizesi yanında gülünçtür. Bu cihetle dört tekidden üçü bırakılarak tercümede yalnız birisi gösterilmiştir.”¹

¹ M. Ertuğrul Düzdağ, *Mehmet Akif, Mısır Hayatı ve Kur'an Meali* (Kur'an tercümeleri ve Mehmed Akif'in Meâlî'ne dair Kamil Miras'ın yazısı ve hatıraları bölümü), İstanbul 2009, s. 172; Hicr 15/9. Kamil Miras'ın açıklamalarında **إِنَّا نَحْنُ نَزَّلْنَا الذِّكْرَ** ayetinin belagati sadedinde tekidler ifade edilirken dört başlıkta üç açıklama verilmiştir. Bunun 1. **إِنَّا**, 2. **Lâm-i ibtidaîye/tekid**, 3. **Lâm-i ibtidaîye/tekid**, 4. **'nun takdimi**, 4. **İsim cümlesi** olması, kanaatimizce daha uygundur.

Buraya kadar olan açıklama bir dilden diğerine mükemmel bir tercümenin imkânsızlığı sadedindedir. Konumuzla ilgili kısım ise ayetin ilk cümlesidir. {إِنَّا نَحْنُ نَزَّلْنَا الذِّكْرَ...} cümlesinde ‘biz’i ifade eden إِنَّا, نَحْنُ ve نَزَّلْنَا’daki نَا olmak üzere üç tane kullanılan *biz* zamirine mukabil Türkçede sadece bir zamir kullanılarak “... Biz onu indirdik...” denebilmektedir.

Arapçadaki zamir kullanımı iki yönüyle dikkat çekmektedir. İlki {...فَسَيَكْفِيكَهُمُ اللَّهُ...}² “...Onlara karşı Allah sana yeter...” ayetinde ve Abbasî dönemi şairlerinden Ebû’t-Tayyîb el-Mutenebbî’nin سُبُوخُهَا مِنْهَا عَلَيْهِ شَوَاهِدُ “(Atım) çeviktir, onun için üzerinde ondan deliller vardır.”³ mısraında olduğu gibi zamirlerin peş peşe kullanılmasıdır. İkincisi ise isim, fiil ve zamirlerde cinsiyet ve adede göre birden fazla zamirin kullanımı söz konusudur ki, özellikle bu Arapçaya has bir durumdur. Zaten çalışmamızın ana temasını bu oluşturmaktadır.

Diğer taraftan zamirlerin çok kullanıldığı Arapçada, bu zamirlerin bazen diğer dillere birebir tercümesi mümkün olmamaktadır. مِنْهَا فَتُحَدِّثُ بِدُخْلٍ مِنْهَا الْمَاءُ cümlesinin tercümesinde مِنْهَا’daki هَا zamiri arada kaybolmaktadır. Çünkü bu cümlemin tercümesinde “Suyun ondan geçtiği bir delik buldu” ifadesi anlatım bozukluğu oluşturmaktadır. Bunun yerine “Suyun geçtiği bir delik buldu.” ifadesi tercih edilmektedir ki burada هَا zamiri Arapçada olması gereken, ama diğer bir dilde kullanılmayan bir zamir durumundadır.

² Bakara 2/137.

³ el-Mutenebbî, Ebû’t-Tayyîb, *ed-Divân* (Thk. Umar Fâruk et-Tabba’), Beyrut, trs., II,667; el-Kazvînî, *Telhîsu’l-miftâh*, (Nşr. Nevzat H. Yanık ve ark.), İstanbul, trs., s. 8.

Yine zamir-i şe'nde⁴ سَمِعْتُ أَنَّهُ بَحَّحَ صَدِيقِي / "Duydum ki, arkadaşım başarmış." ve zamir-i fasılada⁵ هَذَا هُوَ الرَّجُلُ / "Bu, işte o adamdır." cümlelerindeki هُوَ ve هَذَا gibi zamirler Arapçanın kendi karakteristiği içinde yer alan zamirlerdir. Bu iki zamir, cümleye doğrudan zamir olarak anlam katmamakta ancak dikkat çekme ve hasr gibi edebî ve belagî maksatlar için kullanılmaktadır.

Arapça ve İngilizcedeki zamirleri, karşılaştırmalı dilbilim açısından tahlil eden müstakil çalışmalar -en azından Türkçede- bulunmamaktadır. Bu konuya dair yaptığımız literatür araştırmasında, bizzat bu iki dilin zamirlerini karşılaştırmalı olarak ele alan Zaidan Ali Jassem'in "The Arabic Origins of English Pronouns: A Lexical Root Theory Approach"⁶ isimli İngilizce bir çalışmasını bulabildik. Yine bulduğumuz Khalil Hassan Nofal'in "Nouns And Adjectives of Old English and Modern Standard Arabic—A Comparative Study"⁷ ve Enas Abul Razzaq Hobi'nin "A Contrastive Study of Attributive Adjectives in English and Arabic"⁸ adlı isim ve sıfatların karşılaştırılması ile ilgili İngilizce çalışmaları da bizim makalemize kısmen yakın çalışmalardır.

Arapçadaki mevcut zamir ve fiil tablolarına bakıldığında 14 kip bulunurken İngilizcede bunun karşılığında sekiz kip bulunmaktadır.

⁴ Zamir-i şe'n hakkında geniş bilgi için bkz. İbn Hâcib, Ebû Amr Osman b. Umer, *el-Kâfiye* (Mecmuûatu'n-nahv içinde), İstanbul trs., s. 304; Nureddin Abdurrahman Câmî, *Kâfiye Şerhi el-Fevâid ez-Ziyâiyye Molla Cami Tercümesi*, (Ter. Abdurrahman Ercan Elbinsoy), İstanbul, 1999, s. 299 vd.; Abbâs Hasen, *en-Nahvu'l-vâfi* (I-IV), Mısır, 1966, I,226.

⁵ Zamir-i fasıla hakkında geniş bilgi için bkz. İbn Hâcib, *el-Kâfiye*, s. 302; Abbâs Hasen, *en-Nahvu'l-vâfi*, I,224; Mustafâ Galâyîni, *Câmi'u'd-durûsi'l-'Arabiyye*, Beyrut, 1412/1992, I,126.

⁶ Zaidan Ali Jassem, "The Arabic Origins of English Pronouns: A Lexical Root Theory Approach", *International Journal of Linguistics*, Vol. 4, No. 4, 2012, s. 83-103.

⁷ Khalil Hassan Nofal, "Nouns And Adjectives of Old English and Modern Standard Arabic—A Comparative Study", *International Journal of Humanities and Social Science*, Vol. 1, No. 18, s. 203-222.

⁸ Enas Abu'l-Razzaq Hobi, "A Contrastive Study of Attributive Adjectives in English and Arabic", *Mecelletu Kuliyeti'l-Me'mûni'l-Câmi'a*, Vol. 17, 2011, s. 264-274.

Dolayısıyla biz bu çalışmada, Arapçadaki 14 zamirin kullanım yerlerini örneklerle açıklayıp bunlara karşılık gelen ve gelemeyen İngilizce zamirleri kullanıp bu iki dil arasındaki benzerlik ve farklılıkları ortaya koymaya çalışacağız.

Arapça Zamirler ve İngilizce Karşılıkları

Zamir, cümlede geçen ismin yerini tutan, birinci, ikinci ve üçüncü şahıslara delâlet eden câmid kelimedir.⁹

Arapçada zamirler munfasıl ve muttasıl olmak üzere ikiye ayrılırken İngilizcede böyle bir taksim yoktur.¹⁰

Munfasıllar merfû ve mansûb olmak üzere ikiye,

Muttasıllar da merfu, mansûb ve mecrur olmak üzere üçe ayrılır.

1. Munfasıl zamirler (Ayrı zamirler)

a. Özne konumundaki Arapça ayrı zamirler (Zamir-i munfasıl fi mahalli ref)

Cemi	Tesniye	Müfred	
هُمْ onlar	هُمَا o ikisi	هُوَ o	Gaib
هُنَّ b. onlar	هُمَا b. o ikisi	هِيَ b. ¹¹ o	Gaibe
أَنْتُمْ siz	أَنْتُمَا siz ikiniz	أَنْتَ sen	Muhatab

⁹ Abbâs Hasen, *en-Nahvu'l-vâfi*, I,196; Mustafâ Galâyînî, *Câmi'u'd-durûsi'l-'Arabiyye*, I,115-116; Bahire Şerif, *İngilizce Dilbilgisi*, İstanbul 1985, s. 73; Muharrem Ergin, *Türk Dilbilgisi*, İstanbul, 2005, s. 379.

¹⁰ A. J. Thomson, A. V. Martinet, *A Practical English Grammar*, Hong Kong 1986, s. 54; Betty Schramper Azar, *Fundamentals of English Grammar*, New York 2003, s. 157 vd.

¹¹ b. harfi; *bayan/dişili/müennesi* göstermektedir.

أَنْتَ b. siz	أَنْتُمَا b. siz ikiniz	أَنْتِ b. sen	Muhataba
نَحْنُ biz	نَحْنُ biz ikimiz	أَنَا ben	Mütakellim

Bu zamirler Türkçedeki özne zamiri konumundadır. İş yapandır, fail/mübteda hükmündedir.

أَنَا طَالِبٌ/Ben öğrenciyim, نَحْنُ طُلَّابٌ/Biz öğrencileriz, gibi.

Özne konumundaki İngilizce Zamirler (Personal Subject Pronouns)

I	ben
You (thou) ¹²	sen
He/she/it	o
We	biz
You	siz
They	onlar

Bu zamirler Türkçedeki özne zamiri konumundadır. İş yapandır, subject hükmündedir. I am a student./Ben öğrenciyim, We are students./Biz öğrencileriz, gibi.

İki dilin özne zamirleri karşılaştırmaları şöyledir:

هُوَ	'nin karşılığı	he
هُمَا	'nin karşılığı	—

¹² Eski dilde ve Kutsal Kitaplarda kullanılan ancak günümüzde kullanımdan düşmüş zamir. Geniş bilgi için bkz. Haney's Pub: Elizabethan Language Lexicon (<http://members.cox.net/hapnueby/lexicon.html>) (Erişim tarihi 20.10.2014)

هُمْ	'un karşılığı	they
هِيَ	'nin karşılığı	she
هُمَا	'nin karşılığı	–
هُنَّ	'nin karşılığı	they
أَنْتَ	'nin karşılığı	you
أَنْتُمَا	'nin karşılığı	you
أَنْتُمْ	'un karşılığı	you
أَنْتِ	'nin karşılığı	you
أَنْتُمَا	'nin karşılığı	you
أَنْتُنَّ	'nin karşılığı	you
أَنَا	'nin karşılığı	I
نَحْنُ	'nun karşılığı	we

Yukarıda görüldüğü üzere Arapçadaki هُما 'nin karşılığı İngilizcede yoktur. هُمْ sadece eril çoğulu, هُنَّ ise sadece dişil çoğulu karşılarken İngilizcede bunların karşılığı sadece *they* zamiridir. Bu zamir hem eril hem dişil için kullanılır.

Yine Arapçada muhatap (ikinci tekil ve çoğul şahıslar) eriller için أَنْتَ، أَنْتُمَا ve أَنْتُمْ, dişiller için de أَنْتِ، أَنْتُمَا ve أَنْتُنَّ olmak üzere toplamda altı zamir vardır. İngilizcede bunların karşılığı sadece *you* zamiridir. Bu zamir, Arapçadaki mezkûr altı zaminin karşılığı olarak kullanılır.

هُوَ، هِيَ، أَنَا ve نَحْنُ zamirlerinin İngilizcede birebir karşılığı vardır. Ancak aşağıdaki örneklerden anlaşılacağı üzere Arapçada her cinsiyet için farklı cümleler kullanılabilirken İngilizcede bunun mümkün olmadığı görülmektedir.

Gaib kiplerde;

“O eve gidiyor.” cümlesi Arapçada eril için kullanıldığında هُوَ يَذْهَبُ إِلَى الْبَيْتِ, İngilizcesinde ise “He is going home.” şeklinde, dişil için kullanıldığında da هِيَ تَذْهَبُ إِلَى الْبَيْتِ, İngilizcesinde ise “She is going home.” şeklinde kullanılır. Burada her iki dilin zamirleri birbirini tam karşılıkmaktadır.

“O ikisi eve gidiyor.” cümlesi Arapçada eril için kullanıldığında هُمَا يَذْهَبَانِ إِلَى الْبَيْتِ, dişil için kullanıldığında da هُمَا تَذْهَبَانِ إِلَى الْبَيْتِ şeklinde ayrı ayrı söylenir. Görüldüğü üzere her iki cümlede هُما zamiri kullanılmakla birlikte peşinden gelen fiillerin farklı kipte olması, zamirin cinsiyetini açıklığa kavuşturmaktadır. Bu cümlelerin her iki cinsiyet için İngilizce karşılığı sadece “They are going home.”dur.

“Onlar eve gidiyorlar.” cümlesi Arapçada eril için kullanıldığında هُمْ يَذْهَبُونَ إِلَى الْبَيْتِ, dişil için kullanıldığında da هُنَّ يَذْهَبْنَ إِلَى الْبَيْتِ şeklinde ayrı ayrı söylenir. Bu cümlelerin her iki cinsiyet için İngilizce karşılığı sadece “They are going home.”dur.

Gaib kiplerde “O ikisi eve gidiyor.” ve “Onlar eve gidiyorlar.” cümlelerinin Arapça eril ve dişil karşılıkları dört ayrı formda kullanılıp şahıslar net tayin edilebilirken İngilizcede bu dört formun karşılığında sadece bir form kullanılmak durumundadır.

Arapçadaki gaib zamirler هُوَ ve هِيَ ‘nin karşılığında İngilizcede he ve she, cansız ve akılsızlar için de it zamiri kullanılmaktadır. Arapçada bu zamirin karşılığı yoktur. Ancak bunun yerine daha çok هَذَا ve هَذِهِ ile ذَلِكَ ve تِلْكَ işaret isimleri kullanılmaktadır ki, bu şekliyle eril-dişil ve yakın-uzaklı işaret etmede daha rahat bir ifade tarzı mevcuttur. “O bir kitap.” cümlesi Arapçada eril olduğundan هَذَا كِتَابٌ, “O bir araba.” cümlesi Arapçada dişil olduğundan هَذِهِ سَيَّارَةٌ şeklinde iki

ayrı eril ve dişil işaret ismiyle söylenir. İngilizcede ise bu cümleler “It is a book” ve “It is a car” şeklinde sadece *it* zamiriyle ifade edilir.

Muhatab kiplerde;

“*Sen eve gidiyorsun.*” cümlesi Arapçada eril için kullanıldığında أَنْتِ تَذْهَبِينَ إِلَى الْبَيْتِ, dişil için kullanıldığında da أَنْتَ تَذْهَبُ إِلَى الْبَيْتِ şeklinde ayrı ayrı söylenir. Bu cümlelerin her iki cinsiyet için İngilizce karşılığı sadece “*You are going home.*”dur.

Çoğul için kullanılan “*Siz eve gidiyorsunuz.*” cümlesi Arapçada eril için kullanıldığında أَنْتُمْ تَذْهَبُونَ إِلَى الْبَيْتِ, dişil için kullanıldığında da أَنْتُنَّ تَذْهَبْنَ إِلَى الْبَيْتِ şeklinde söylenir. Bu cümlelerin de her iki cinsiyet için İngilizce karşılığı sadece “*You are going home.*” dur.

Görüldüğü gibi “*Sen eve gidiyorsun.*” cümlesinin hem ikinci tekil hem ikinci çoğulunun İngilizcesinde öznenin cinsiyeti belli değilken Arapçada bunun anlaşılmasında bir kapalılık yoktur.

İki kişi için kullanılan “*Siz (ikiniz) eve gidiyorsunuz.*” cümlesinin karşılığı Arapçada eril ve dişil için أَنْتُمَا تَذْهَبَانِ إِلَى الْبَيْتِ, şeklinde söylenirken İngilizcede böyle bir kip yoktur. Bu cümlelerin karşılığı da üstte geçen iki örnekteki gibi “*You are going home.*” ifadesiyle yetinilmektedir.

Muhatap kiplerde “*Sen eve gidiyorsun.*” cümlesinin Arapça eril ve dişil karşılıkları beş ayrı formda kullanılıp şahıslar net tayin edilebilirken İngilizcede bu beş formun karşılığında sadece bir form kullanılmak durumundadır.

Mütekellim kiplerde;

Türkçedeki birinci tekil şahıs zamiri *ben* her iki cinsiyet için, Arapçada أَنَا, İngilizcede *I* zamirleriyle ifade edilir. “*Ben lisede okuyorum.*” cümlesi Arapçada, cümlelerin haberi (yüklemi) fiil olarak

geldiğinde اَنَا أَذْرُسُ فِي الثَّانَوِيَّةِ 'de cinsiyet ayırt edilemezken, isim olarak geldiğinde اَنَا دَارِسَةٌ فِي الثَّانَوِيَّةِ ve اَنَا دَارِسٌ فِي الثَّانَوِيَّةِ 'de her cinsiyet için farklı cümle kullanılabilmektedir. Ama İngilizcede her halükarda iki cinsiyet için de "I am studying at the high school." şeklinde tek cümle kullanılmak durumundadır.

Türkçedeki birinci çoğul şahıs zamiri *biz* her iki cinsiyet için, Arapçada نَحْنُ, İngilizcede *we* zamirleriyle ifade edilir. "Biz Konya'da yaşıyoruz." cümlesi Arapçada, cümlenin haberi (yüklemi) fiil olarak geldiğinde نَحْنُ نَسْكُنُ فِي قُونْيَا 'da cinsiyet ayırt edilemezken, isim olarak geldiğinde نَحْنُ سَاكِنَاتٌ فِي قُونْيَا ve نَحْنُ سَاكِنُونَ فِي قُونْيَا 'da her cinsiyet için farklı cümle kullanılabilmektedir. Ama İngilizcede her halükarda iki cinsiyet için de "We are living in Konya." şeklinde tek cümle kullanılmak durumundadır.

Sonuç olarak özne zamirleriyle ilgili yukarıdaki cümlelerde, İngilizcedeki zamirlerin Arapçadaki هُوَ ve هِيَ dışındaki zamirlerini bire bir karşılayamamaktadır. Bu zamirlerin gaib ve muhatabında Arapçada 12 ayrı form kullanılabılırken İngilizcede bunların karşılığında sadece 4 form kullanılabilmektedir. Müteteklim kipindeki zamirlerde her iki dilde durum aynıdır. Ancak Arapçada bu kiplerin haberi/yüklemi isim soylu geldiğinde cinsiyet ve sayıları tayin edilebilirken İngilizcede bu mümkün olamamaktadır. Dolayısıyla bu cümlelerin İngilizcesinde, zamirlerin iltibasa sebebiyet verebileceği açıkça görülmektedir.

b. Nesne konumundaki Arapça ayrı zamirler (Zamir-i munfasıl fi mahalli nasb)

Cemi	Tesniye	Müfred	
إِيَّاهُمْ onlara	إِيَّاهُمَا o ikisine	إِيَّاهُ ona	Gaib
إِيَّاهُنَّ b. onlara	إِيَّاهُمَا b. o ikisine	إِيَّاهَا b. ona	Gaibe
إِيَّاكُمْ sizlere	إِيَّاكُمَا siz ikinize	إِيَّاكَ sana	Muhatab
إِيَّاكُمْ b. sizlere	إِيَّاكُمَا b. siz ikinize	إِيَّاكَ b. sana	Muhataba
إِيَّانَا bize	إِيَّانَا biz ikimize	إِيَّايَ bana	Mütekellim

إِيَّاهُ... Nesne konumundaki Arapça munfasıl zamirler sadece kelimelerine bitişir. Bu zamirler Türkçedeki nesne zamiri konumundadır. Yapılan işten etkilenendir, mefulün bihtir. أَعْطَيْتُ إِيَّاهُ / Kalemî onlara verdim, أَعْطَيْتُ إِيَّاهُمُ الْقَلَمَ / Kalemî ona verdim, gibi.

Nesne konumundaki İngilizce zamirler (Object pronouns)

Me	beni/bana
You	seni/sana
Him/her/it	onu/ona
Us	bizi/bize
You	sizi/size
Them	onları/onlara

Bu zamirler Türkçedeki nesne zamiri konumundadır. Yapılan işten etkilenendir, objecttir. I gave the pencil to him/*Kalemi ona verdim*; I gave the pencil to them/ *Kalemi onlara verdim*, gibi.

İki dilin nesne zamirleri karşılaştırmaları şöyledir:

إِيَّاهُ	'nun karşılığı	him
إِيَّاهُمَا	'nin karşılığı	—
إِيَّاهُمْ	'un karşılığı	them
إِيَّاهَا	'nin karşılığı	her
إِيَّاهُمَا	'nin karşılığı	—
إِيَّاهُنَّ	'nin karşılığı	them
إِيَّاكَ	'nin karşılığı	you
إِيَّاكُمَا	'nin karşılığı	you
إِيَّاكُمْ	'un karşılığı	you
إِيَّاكِ	'nin karşılığı	you
إِيَّاكُمَا	'nin karşılığı	you
إِيَّاكُنَّ	'nin karşılığı	you
إِيَّايَ	'nin karşılığı	me
إِيَّانَا	'nin karşılığı	us

Yukarıda görüldüğü üzere Arapçadaki إِيَّاهُمَا 'nin karşılığı İngilizcede yoktur. إِيَّاهُمْ eril çoğulu, إِيَّاهُنَّ ise dişil çoğulu karşılarken İngilizcede bunların karşılığı sadece *them* vardır. Bu zamir hem eril hem dişil için kullanılır.

Yine Arapçada muhatap (ikinci tekil ve çoğul şahıslar) eriller için *إِيَّاكَ* ve *إِيَّاكُمْ*, dişiller için de *إِيَّاكِ* ve *إِيَّاكنَّ* olmak üzere toplamda altı zamir vardır. İngilizcede bunların karşılığı sadece *you* zamiridir. Bu zamir, Arapçadaki mezkûr altı zaminin karşılığı olarak kullanılır.

إِيَّاهُ, *إِيَّاهَا*, *إِيَّايَ* ve *إِيَّانَا* zamirlerinin İngilizcede birebir karşılığı vardır. Ancak aşağıdaki örneklerden anlaşılabileceği üzere Arapçada *إِيَّايَ* ve *إِيَّانَا* kipleri dışında her cinsiyet için farklı cümleler kullanılabılırken İngilizcede bunun mümkün olmadığı görülmektedir.

Gaib kiplerde;

"Kalemi ona verdim." cümlesi Arapçada eril için kullanıldığında *أَعْطَيْتُ إِيَّاهُ الْقَلَمَ*, İngilizcesinde ise *"I gave the pencil to him."* şeklinde, dişil için kullanıldığında da *أَعْطَيْتُ إِيَّاهَا الْقَلَمَ*, İngilizcesinde ise *"I gave the pencil to her."* şeklinde kullanılır. Burada her iki dilin zamirleri birbirini tam karşılamaktadır.

"Kalemi o ikisine verdim." cümlesi Arapçada hem eril hem dişil için kullanıldığında *أَعْطَيْتُ إِيَّاهُمَا الْقَلَمَ* şeklinde söylenir. Bu cümlelerin her iki cinsiyet için İngilizce karşılığı *"I gave the pencil to them."*dir. Görüldüğü üzere her iki dilde de cinsiyetler ayırt edilemezken Arapça cümlede nesnenin ikil olduğu açıktır, İngilizce cümlede ise nesnenin ikil olmasının yanı sıra çoğul olma ihtimali de mevcuttur.

"Kalemi onlara verdim." cümlesi Arapçada eril için kullanıldığında *أَعْطَيْتُ إِيَّاهُمْ الْقَلَمَ*, dişil için kullanıldığında da *أَعْطَيْتُ إِيَّاهُنَّ الْقَلَمَ* şeklinde ayrı ayrı söylenir. Bu cümlelerin her iki cinsiyet için İngilizce karşılığı sadece *"I gave the pencil to them."*dir. Görüldüğü üzere Arapçada cinsiyet ve sayı ayırt edilebilirken İngilizcede ne cinsiyet ne de sayı ayırt edilebilmektedir.

Gaib kiplerde “*Kalemi o ikisine verdim.*” ve “*Kalemi onlara verdim.*” cümlelerinin Arapça eril ve dişil karşılıkları üç ayrı formda kullanılıp ikilerde sayı, çoğullarda da hem sayı hem cinsiyet net tayin edilebilirken İngilizcede bu üç formun karşılığında sadece bir form kullanılmak durumundadır.

Muhatab kiplerde;

“*Kalemi sana verdim.*” cümlesi Arapçada eril için kullanıldığında *أَعْطَيْتُ إِيَّاكَ الْقَلَمَ*, dişil için kullanıldığında da *أَعْطَيْتُ إِيَّاكِ الْقَلَمَ* şeklinde ayrı ayrı söylenir. Bu cümlelerin her iki cinsiyet için İngilizce karşılığı sadece “*I gave the pencil to you.*”dur.

Çoğul için kullanılan “*Kalemi size verdim.*” cümlesi Arapçada eril için kullanıldığında *أَعْطَيْتُ إِيَّاكُمْ الْقَلَمَ*, dişil için kullanıldığında da *أَعْطَيْتُ إِيَّاكُنَّ الْقَلَمَ* şeklinde söylenir. Bu cümlelerin de her iki cinsiyet için İngilizce karşılığı sadece “*I gave the pencil to you.*” dur.

Görüldüğü gibi “*Kalemi size verdim.*” cümlesinin hem ikinci tekil hem ikinci çoğul şahıslarının İngilizcesinde öznenin cinsiyet ve sayısı belli değilken Arapçada bunun anlaşılmasında bir kapalılık yoktur.

İki kişi için kullanılan “*Kalemi size (siz ikinize) verdim.*” cümlesinin karşılığı Arapçada eril ve dişil için *أَعْطَيْتُ إِيَّاكُمَا الْقَلَمَ*, şeklinde söylenirken İngilizcede böyle bir kip yoktur. Bu cümlelerin karşılığı da üstte geçen iki örnekteki gibi “*I gave the pencil to you.*” ifadesiyle yetinilmektedir.

Muhatab kiplerde “*Kalemi sana/siz ikinize/size verdim.*” cümlesinin Arapça eril ve dişil karşılıkları beş¹³ ayrı formda kullanılıp şahıslar net tayin edilebilirken İngilizcede bu beş formun karşılığında sadece bir form kullanılmak durumundadır.

¹³ *إِيَّاكُمَا* 'de cinsiyet tam tespit edilemediğinden altı yerine beş formda gösterilebilmektedir.

Mütekellim kiplerde;

Türkçedeki birinci tekil şahıs zamiri *bana*, her iki cinsiyet için Arapçada إِيَّاي, İngilizcede *me* zamirleriyle ifade edilir. “O, kalemi bana verdi.” cümlesi Arapçada أَعْطَى إِيَّاي الْقَلَمَ şeklinde ifade edilirken İngilizcede “He gave me the pencil.” şeklinde ifade edilir. Her iki dilde durum aynıdır; cinsiyetler belli değildir.

Türkçedeki birinci çoğul şahıs zamiri *bize* her iki cinsiyet için Arapçada إِيَّانَا, İngilizcede *us* zamirleriyle ifade edilir. “O, kalemi bize verdi.” cümlesi Arapçada أَعْطَى إِيَّانَا الْقَلَمَ şeklinde ifade edilirken İngilizcede “He gave us the pencil.” şeklinde ifade edilir. Her iki dilde durum aynıdır; cinsiyetler belli değildir.

Sonuç olarak, nesne zamirleriyle ilgili yukarıdaki cümlelerin gaib ve muhatabında Arapçada 10 ayrı form kullanılabılırken İngilizcede bunların karşılığında sadece dört form kullanılabilmektedir. Mütekellim kipindeki zamirlerde her iki dilde durum aynıdır. Dolayısıyla bu cümlelerin İngilizcesinde, zamirlerin iltibasa sebebiyet verebileceği açıkça görülmektedir.

2. Muttasıl zamirler (Bitişik zamirler)

a. Özne konumundaki Arapça bitişik zamirler (Zamir-i muttasıl fi mahalli ref)

Mazi (Di’li geçmiş zaman)

Cemi	Tesniye	Müfred	
نَصَرُوا <i>onlar yardım ettiler</i>	نَصَرَ <i>o ikisi yardım etti</i>	نَصَرَ <i>o yardım etti</i>	Gaib
نَصَرْنَ <i>b. onlar yard. ettiler</i>	نَصَرْتَا <i>b. o ikisi yardım etti</i>	نَصَرْتُ <i>b. o yardım etti</i>	Gaibe

نَصَرْتُمْ sizler yardım ettiniz	نَصَرْتُمَا siz ikiniz yard. ettiniz	نَصَرْتُ sen yardım ettin	Muhatab
نَصَرْتِنِ b. sizler yard. ettiniz	نَصَرْتُمَا b. siz ikiniz yard. ettiniz	نَصَرْتُ b. sen yard. ettin	Muhataba
نَصَرْنَا bizler yardım ettik	نَصَرْنَا biz ikiniz yardım ettik	نَصَرْتُ ben yardım ettim	Mütekellim

Simple past tense (Di'li geçmiş zaman)

I helped	ben yardım ettim
You helped	sen yardım ettin
He/she/it helped	o yardım etti
We helped	biz yardım ettik
You helped	siz yardım ettiniz
They helped	onlar yard. ettiler

Arapçada zamirler bariz (açık) ve müstetir (gizli) olarak ikiye ayrılır. Özne konumundaki bitişik Arapça zamirler fiillerde ya bariz ya da müstetirdir. Her iki halde de fiillerin kullanımında munfasıl (ayrı) zamir kullanmaya gerek yoktur. نَصَرْتُ/Ben yardım ettim, gibi. Özel bir maksat güdülmüyorsa bunun için ayrıca أَنَا نَصَرْتُ/Ben yardım ettim, demeye gerek yoktur. Ama İngilizcede her zaminin kullanılması zorunludur. *I helped, they helped*, gibi.

Gaib kiplerde;

“O yardım etti.” cümlesi Arapçada eril için kullanıldığında نَصَرَ, İngilizcesinde ise “He helped.” şeklinde, dişil için kullanıldığında da نَصَرَتْ, İngilizcesinde ise “She helped.” şeklinde kullanılır. Burada her iki dilin zamirleri birbirini tam karşılamaktadır.

“O ikisi yardım etti.” cümlesi Arapçada eril için kullanıldığında نَصَرَا, dişil için kullanıldığında da نَصَرَتَا 'dır. Bu cümlelerin her iki cinsiyet için İngilizce karşılığı “They helped.”dır. Görüldüğü üzere cümlelerin Arapçasında cinsiyet ve sayı açıkken İngilizcede cinsiyet ve sayı belli değildir.

“Onlar yardım etti.” cümlesi Arapçada eril için kullanıldığında نَصَرُوا, dişil için kullanıldığında da نَصَرْنَ şeklinde ayrı ayrı söylenir. Bu cümlelerin her iki cinsiyet için İngilizce karşılığı sadece “They helped.”dır. Görüldüğü üzere cümlelerin Arapçasında cinsiyet ve sayı açıkken İngilizcede cinsiyet ve sayı belli değildir.

Gaib kiplerde “O/o ikisi/onlar yardım etti.” cümlesinin Arapça eril ve dişil karşılıkları altı ayrı formda kullanılıp şahıslar net tayin edilebilirken İngilizcede bunların karşılığında sadece üç form kullanılmak durumundadır. Dolayısıyla bu cümlelerin İngilizcesinde cinsiyet ve sayı belli değildir.

Muhatab kiplerde;

“Sen yardım ettin.” cümlesi Arapçada eril için kullanıldığında نَصَرْتَ, dişil için kullanıldığında da نَصَرْتِ şeklinde ayrı ayrı söylenir. Bu cümlelerin her iki cinsiyet için de İngilizce karşılığı sadece “You helped.”dır.

Çoğul için kullanılan “Siz yardım ettiniz.” cümlesi Arapçada eril için kullanıldığında نَصَرْتُمْ, dişil için kullanıldığında da نَصَرْتُنَّ şeklinde söylenir. Bu cümlelerin de her iki cinsiyet için İngilizce karşılığı sadece “You helped”dır.

İki kişi için kullanılan “Siz ikiniz yardım ettiniz.” cümlesinin karşılığı Arapçada eril ve dişil için نَصَرْتُمَا, şeklinde söylenirken İngilizcede böyle bir kip yoktur. Bu cümlenin karşılığı da üstte geçen iki örnekteki gibi “You helped.”dır.

Muhatap kiplerde “Sen/siz ikiniz/sizler yardım ettiniz.” cümlesinin Arapça eril ve dişil karşılıkları beş¹⁴ ayrı formda kullanılıp şahıslar net tayin edilebilirken İngilizcede bu beş formun karşılığında sadece bir form kullanılmak durumundadır.

Mütekellim kiplerde;

Türkçedeki birinci tekil şahıs zamiri “Ben yardım ettim.”, her iki cinsiyet için Arapçada نَصَرْتُ, İngilizcede “I helped.” cümleleriyle ifade edilir. Her iki dilde durum aynıdır; cinsiyetler belli değildir.

Türkçedeki birinci çoğul şahıs zamiri “Biz yardım ettik.”, her iki cinsiyet için Arapçada نَصَرْنَا, İngilizcede “We helped.” cümleleriyle ifade edilir. Her iki dilde durum aynıdır; cinsiyet ve sayı belli değildir.

Sonuç olarak, fiile bitişen zamirlerin gaib ve muhatabında Arapçada 11 ayrı form kullanılabılırken İngilizcede bunların karşılığında sadece 4 form kullanılabilmektedir. Dolayısıyla bu cümlelerin İngilizcesinde, zamirlerin iltibasa sebebiyet verebileceği açıkça görülmektedir. Mütekellim kipindeki zamirlerde her iki dilde durum aynıdır.

Muzari (Geniş zaman)

Arapça muzari (geniş, şimdiki zaman) fiillerin İngilizce present continuous tense ile karşılaştırılması, mazi ile simple past tense’in karşılaştırılması gibidir. Sadece Arapçada gaibe تَنْصُرُ ile muhatabُ تَنْصُرُ’nun birbirine iltibası söz konusudur. Bu iki kipin karşılığı İngilizcede

¹⁴ نَصَرْتُمَا ’da cinsiyet tam tespit edilemediğinden altı yerine beş formda gösterilebilmektedir.

“She is helping.” ile “You are helping.” cümleleriyle ayrı ayrı ifade edilir.

Emr-i hazır (Emir)

Cemi	Tesniye	Müfred	
أَنْصُرُوا sizler yardım ediniz	أَنْصُرَا siz ikiniz yard. ediniz	أَنْصُرْ sen yardım et	Muhatab
أَنْصُرْنَ b.sizler yard. ediniz	أَنْصُرَا b.siz ikiniz yard. ediniz	أَنْصُرِيْ b. sen yardım et	Muhataba

Imperative (Emir)

Help	sen yardım et
Help	siz ikiniz yardım edin
Help	sizler yardım ediniz
Help	b. sen yardım et
Help	b. siz ikiniz yardım edin
Help	b. sizler yardım ediniz

Muhatab kiplerde;

“Sen yardım et.” cümlesi Arapçada eril için kullanıldığında أَنْصُرْ, dişil için kullanıldığında da أَنْصُرِيْ şeklinde ayrı ayrı söylenir.

“Siz ikiniz yardım edin.” cümlesinin karşılığı Arapçada eril ve dişil için أَنْصُرَا şeklinde söylenir. Bu beş kipin İngilizce karşılığı sadece “Help.”dir.

“Sizler yardım ediniz.” cümlesi Arapçada eril için kullanıldığında *أَنْصُرُوا*, dişil için kullanıldığında da *أَنْصُرْنَ* şeklinde söylenir.

Sonuç olarak, “Sen/siz ikiniz/sizler yardım ediniz.” cümlelerinin Arapça eril ve dişil karşılıkları beş¹⁵ ayrı formda kullanılıp şahıslar net tayin edilebilirken İngilizcede bu beş formun karşılığında sadece bir formda “Help.” kullanılmak durumundadır.

b. Nesne konumundaki Arapça bitişik zamirler (Zamir-i muttasıl fi mahalli nasb)

Mazi fiile bitişen zamirler (Di’li geçmiş zaman fiiline bitişen zamirler)

Cemi	Tesniye	Müfred	
<u>نَصْرُوهُ</u> onlar ona yardım etti	<u>نَصَرَاهُ</u> o ikisi ona yardım etti	نَصَرَهُ o ona yardım etti	Gaib
نَصَرْنَاهُ b. onlar ona yr. etti	نَصَرَتَاهُ b. o ikisi ona yr. etti	نَصَرَتْهُ b. o ona yr. etti	Gaibe
نَصَرْتُمُوهُ sizl. ona yr. ettiniz	نَصَرْتُمَاهُ siz ikin. ona yr. ettiniz	نَصَرْتَهُ sen ona yr. ettin	Muhatab
نَصَرْتُمُنَّاهُ b.sizler ona yr. ettiniz	نَصَرْتُمَاهُ b.siz ikiniz ona yr. ettiniz	نَصَرْتِهُ b.sen ona yr. ettin	Muhataba
نَصَرْنَاهُ bizler ona yr. ettik	نَصَرْنَاهُ biz ikimiz ona yr. ettik	نَصَرْنَاهُ ben ona yr. ettim	Mütekekkim

¹⁵ نَصَرْتُمَا 'da cinsiyet tam tespit edilemediğinden altı yerine beş formda gösterilebilmektedir.

Simple past tense used with the dependent pronouns (Di'li geçmiş zaman fiiline bitişik zamirler)

I helped him	<i>ben ona yardım ettim</i>
You helped him	<i>sen ona yardım ettin</i>
He/she/it helped him	<i>o ona yardım etti</i>
We helped him	<i>biz ona yardım ettik</i>
You helped him	<i>siz ona yardım ettiniz</i>
They helped him	<i>onlar ona yardım ettiler</i>

Tablodaki örneklerde *him* zamiri Arapçadaki muttasıl mansup ← zahirinin karşılığıdır. Aslında bu zamir grubu, 1. b. Nesne konumundaki Arapça zamirler (Zamir-i munfasıl fi mahalli nasb) başlığı altında geçen *me, you, him...* grubuyla aynıdır. Ancak o başlıktaki zamirlerin kullanımı ...إِيَّاهُ ile sınırlıdır. Muttasıl nasb zamirleri karşılığındaki *me, you, him...* grubunu burada tekrar zikretmemizin sebebi, nasb zamirlerinin Arapçada hem munfasıl hem de muttasıl olarak gelmesindendir.

Gaib kiplerde;

“O ona yardım etti.” cümlesi Arapçada eril için kullanıldığında نَصَرَہ, İngilizcesinde ise “He helped him.” şeklinde, dişil için kullanıldığında da نَصَرَتْهُ, İngilizcesinde ise “She helped him.” şeklinde kullanılır. Burada her iki dilin zamirleri birbirini tam karşılamaktadır.

“O ikisi ona yardım etti.” cümlesi Arapçada eril için kullanıldığında نَصَرَاهُ, dişil için kullanıldığında da نَصَرَتْهُ 'dur. Bu cümlelerin her iki cinsiyet için İngilizce karşılığı “They helped him.” dir. Görüldüğü üzere cümlelerin Arapçasında cinsiyet ve sayı açıkken İngilizcede cinsiyet ve sayı belli değildir.

“Onlar ona yardım etti.” cümlesi Arapçada eril için kullanıldığında نَصَرُوهُ, dişil için kullanıldığında da نَصَرَتْهُ şeklinde ayrı ayrı söylenir. Bu cümlelerin her iki cinsiyet için İngilizce karşılığı sadece “They helped him.”dir. Görüldüğü üzere cümlelerin Arapçasında cinsiyet ve sayı açıkken İngilizcede cinsiyet ve sayı belli değildir.

Gaib kiplerde “O/o ikisi/onlar ona yardım etti.” cümlesinin Arapça eril ve dişil karşılıkları altı ayrı formda kullanılıp şahıslar net tayin edilebilirken İngilizcede bunların karşılığında sadece üç form kullanılmak durumundadır. Dolayısıyla bu cümlelerin İngilizcesinde cinsiyet ve sayı belli değildir.

Muhatab kiplerde;

“Sen ona yardım ettin.” cümlesi Arapçada eril için kullanıldığında نَصَرْتَهُ, dişil için kullanıldığında da نَصَرْتِهُ şeklinde ayrı ayrı söylenir. Bu cümlelerin her iki cinsiyet için İngilizce karşılığı sadece “You helped him.”dir.

Çoğul için kullanılan “Siz ona yardım ettiniz.” cümlesi Arapçada eril için kullanıldığında نَصَرْتُمُوهُ, dişil için kullanıldığında da نَصَرْتُنَّهُ şeklinde söylenir. Bu cümlelerin de her iki cinsiyet için İngilizce karşılığı sadece “You helped him.”dir.

İki kişi için kullanılan “Siz ikiniz ona yardım ettiniz.” cümlesinin karşılığı Arapçada eril ve dişil için نَصَرْتُمَاهُ şeklinde söylenirken İngilizcede böyle bir kip yoktur. Bu cümlelerin karşılığı da üstte geçen iki örnekteki gibi “You helped him.”dir.

Muhatab kiplerde “Sen/siz ikiniz/sizler ona yardım ettiniz.” cümlesinin Arapça eril ve dişil karşılıkları beş¹⁶ ayrı formda kullanılıp şahıslar net tayin edilebilirken İngilizcede bu beş formun karşılığında sadece bir form kullanılmak durumundadır.

¹⁶ نَصَرْتُمَا 'da cinsiyet tam tespit edilemediğinden altı yerine beş formda gösterilebilmektedir.

Mütekellim kiplerde;

“Ben ona yardım ettim.”, her iki cinsiyet için Arapçada نَصَرْتُهُ, İngilizcede “I helped him.” cümleleriyle ifade edilir. Her iki dilde durum aynıdır; cinsiyetler belli değildir.

“Biz ona yardım ettik.”, her iki cinsiyet için Arapçada نَصَرْنَا, İngilizcede “We helped him.” cümleleriyle ifade edilir. Her iki dilde durum aynıdır; cinsiyet ve sayı belli değildir.

Sonuç olarak, fiile bitişen zamirlerin gaib ve muhatabında Arapçada 11 ayrı form kullanılabilirken İngilizcede bunların karşılığında sadece 4 form kullanılabilir. Dolayısıyla bu cümlelerin İngilizcesinde, zamirlerin iltibasa sebebiyet verebileceği açıkça görülmektedir. Mütekellim kipindeki zamirlerde her iki dilde durum aynıdır.

Muzari (Geniş zaman)

Nesne konumundaki bitişik Arapça zamirlerin (Zamir-i muttasıl fi mahalli nasb) muzari fiile bitişmeleri, mazi fiile bitişmeleri ile aynıdır.

Emr-i hazır (Emir)

Nesne konumundaki bitişik Arapça zamirlerin (Zamir-i muttasıl fi mahalli nasb) emir kipine bitişmeleri, mazi fiile bitişmeleri ile aynıdır. İlgili örnekler özne konumundaki bitişik Arapça zamirlerdeki (Zamir-i muttasıl fi mahalli ref) emr-i hazır ile aynıdır.

Bu gruptaki zamirler mazi, muzari ve emre bitişmelerinin yanı sıra اِنَّ ve benzerlerine de bitişerek ...اِنَّه şeklinde gelirler. Bunlar da muttasıl nasb zamiridir. İngilizcede bu kullanımın karşılığı yoktur.

c. İyelik konumundaki Arapça bitişik zamirler (Zamir-i muttasıl fi mahalli cer)

Cemi	Tesniye	Müfred	
كِتَابُهُمْ onların kitabı	كِتَابُهُمَا o ikisinin kitabı	كِتَابُهُ onun kitabı	Gaib
كِتَابُهَا b. onların kitabı	كِتَابُهَا b. o ikisinin kitabı	كِتَابُهَا b. onun kitabı	Gaibe
كِتَابُكُمْ sizlerin kitabı	كِتَابُكُمَا siz ikinizin kitabı	كِتَابُكَ senin kitabın	Muhatab
كِتَابُكُمْ b. sizlerin kitabı	كِتَابُكُمَا b. siz ikinizin kitabı	كِتَابُكَ b. senin kitabın	Muhataba
كِتَابُنَا bizim kitabımız	كِتَابُنَا biz ikimizin kitabı	كِتَابِي benim kitabım	Mütekellim

Possessive (pronoun) adjective (İngilizce iyelik zamirleri)

My	benim
Your	senin
His/her/its	onun
Our	bizim
Your	sizin
Their	onların

İyelik zamirleri kelimeye (isim veya edata) eklenir. *هُ* ve *كُتَابُهُ* gibi. İsim ve edattaki zamir karşılaştırmaları aynı olacağından burada sadece isme bitişen zamirlere örnek verilecektir.

Gaib kiplerde;

“*Onun kitabı.*” tamlaması Arapçada eril için kullanıldığında *كُتَابُهُ*, İngilizcesinde ise “*His book.*” şeklinde, dişil için kullanıldığında da *كُتَابُهَا*, İngilizcesinde ise “*Her book.*” şeklinde kullanılır. Burada her iki dilin zamirleri birbirini tam karşılamaktadır.

“*O ikisinin kitabı.*” tamlaması Arapçada eril ve dişil için kullanıldığında *كُتَابُهُمَا* 'dır. Bu cümlelerin her iki cinsiyet için İngilizce karşılığı “*Their book.*” tur. Görüldüğü üzere tamlamaların Arapçasında sayı belli olup cinsiyet belli değilken İngilizcesinde cinsiyet de sayı da belli değildir.

“*Onların kitabı.*” tamlaması Arapçada eril için kullanıldığında *كُتَابُهُمْ*, dişil için kullanıldığında da *كُتَابُهُنَّ* şeklinde ayrı ayrı söylenir. Bu cümlelerin her iki cinsiyet için İngilizce karşılığı sadece “*Their book.*”tur. Görüldüğü üzere tamlamaların Arapçasında cinsiyet ve sayı açıkken İngilizcede cinsiyet ve sayı belli değildir.

Gaib kiplerde “*Onun/o ikisinin/onların kitabı.*” tamlamalarının Arapça eril ve dişil karşılıkları beş¹⁷ ayrı formda kullanılıp şahıslar net tayin edilebilirken İngilizcede bunların karşılığında sadece üç form kullanılmak durumundadır. Dolayısıyla bu tamlamaların İngilizcesinde üçüncü tekil şahıs dışında cinsiyet ve sayı belli değildir.

Muhatab kiplerde;

“*Senin kitabın.*” tamlaması Arapçada eril için kullanıldığında *كُتَابُكَ*, dişil için kullanıldığında da *كُتَابُكِ* şeklinde ayrı ayrı söylenir. Bu

¹⁷ *كُتَابُكُمْ* 'da cinsiyet tam tespit edilemediğinden altı yerine beş formda gösterilebilmektedir.

tamlamanın her iki cinsiyet için İngilizce karşılığı sadece “*Your book.*”tur.

“*Siz ikinizin kitabı.*” tamlamasının karşılığı Arapçada eril ve dişil için كِتَابُكُمْ, şeklinde söylenirken İngilizcede böyle bir kip yoktur. Bu tamlamanın karşılığı “*Your book.*”tur.

“*Sizin kitabımız.*” tamlaması Arapçada eril için kullanıldığında كِتَابُكُمْ, dişil için kullanıldığında da كِتَابُكُمْ şeklinde söylenir. Bu tamlamanın da her iki cinsiyet için İngilizce karşılığı üstte geçen örneklerdeki gibi sadece “*Your book.*”tur.

Muhatap kiplerde “*Senin / siz ikinizin / sizlerin kitabı.*” tamlamalarının Arapça eril ve dişil karşılıkları beş ayrı formda kullanılıp şahısların sayıları net, cinsiyetleri ise ikil dışında tayin edilebilirken İngilizcede bu beş formun karşılığında sadece bir form kullanılmak durumundadır.

Mütekellim kiplerde;

Birinci tekil şahıs zamiri “*Benim kitabım.*”, her iki cinsiyet için Arapçada كِتَابِي, İngilizcede “*My book.*” tamlamalarıyla ifade edilir. Her iki dilde durum aynıdır; sayılar belli cinsiyetler belli değildir.

Birinci çoğul şahıs zamiri “*Bizim kitabımız.*”, her iki cinsiyet için Arapçada كِتَابُنَا, İngilizcede “*Our book.*” tamlamalarıyla ifade edilir. Her iki dilde durum aynıdır; cinsiyet ve sayı belli değildir.

Sonuç olarak, isme bitişen zamirlerin gaib ve muhatabında Arapçada 12 ayrı form kullanılabilirken İngilizcede bunların karşılığında sadece 6 form kullanılabilir. Dolayısıyla bu cümlelerin İngilizcesinde, zamirlerin iltibasa sebebiyet verebileceği açıkça görülmektedir. Mütekellim kipindeki zamirler için her iki dilde durum aynıdır.

SONUÇ

İki ayrı dil ailesine mensup olan Arapça ve İngilizce, zamirler yönünden incelenmiştir. Buna göre;

Özne konumundaki Arapça ayrı zamirlerin (zamir-i munfasıl fi mahalli ref) gaib ve muhatabında Arapçada 12 ayrı form kullanılabilirken İngilizcede bunların karşılığında sadece 4 form kullanılabilir. Müttekellim kipindeki zamirlerde her iki dilde durum aynıdır. Ancak Arapçada müttekellim kiplerinin haberi/yüklemi isim soylu geldiğinde cinsiyet ve sayıları tayin edilebilirken İngilizcede bu mümkün olamamaktadır.

Nesne konumundaki Arapça ayrı zamirlerin (zamir-i munfasıl fi mahalli nasb) gaib ve muhatabında Arapçada 10 ayrı form kullanılabilirken İngilizcede bunların karşılığında sadece 4 form kullanılabilir.

Özne konumundaki Arapça bitişik zamirlerin (zamir-i muttasıl fi mahalli ref);

Mazi fiillerinde gaib ve muhatabında Arapçada 11 ayrı form kullanılabilirken İngilizcede bunların karşılığında sadece 4 form kullanılabilir.

Muzarilerin durumu maziler gibidir.

Emirlerde, eril ve dişil karşılıkları 5 ayrı formda kullanılıp şahıslar net tayin edilebilirken İngilizcede bu 5 formun karşılığında sadece 1 form kullanılmak durumundadır.

Nesne konumundaki Arapça bitişik zamirlerin (zamir-i muttasıl fi mahalli nasb) gaib ve muhatabında Arapçada 11 ayrı form kullanılabilirken İngilizcede bunların karşılığında sadece 4 form kullanılabilir.

İyelik konumundaki Arapça bitişik zamirlerin (zamir-i muttasıl fi mahalli cer) gaib ve muhatabında Arapçada 12 ayrı form

kullanılabilirken İngilizcede bunların karşılığında sadece 6 form kullanılabilmektedir.

Yukarıda özetlenen zamirlerin bütün hallerinde, müttekellim kipindeki zamirler için her iki dilde durum aynıdır.

Bütün bunlardan anlaşılacağı üzere, Arapça zamirlerin İngilizceye göre daha ayrıntılı olması sebebiyle üstün bir ifade gücüne sahip olduğu görülmektedir. Bunun için zamirlerin kullanımında Arap dili kavram karmaşasına, anlam kaymasına fırsat vermez; muhatap tayininde, emir ve nehiy kiplerinde kastedilen şahısları net ifade etmede İngilizceye göre çok daha açıktır.

KAYNAKÇA

A. J. Thomson, A. V. Martinet, *A Practical English Grammar*, Hong Kong 1986.

Abbâs Hasen, *en-Nahvu'l-vâfi (I-IV)*, Mısır, 1966.

Bahire Şerif, *İngilizce Dilbilgisi*, İstanbul 1985.

Betty Schramper Azar, *Fundamentals of English Grammar*, New York 2003.

el-Kazvînî, *Telhîsu'l-miftâh*, (Nşr. Nevzat H. Yanık ve ark.), İstanbul, trs.

el-Mutenebbî, Ebu't-Tayyîb, *ed-Divân* (Thk. Umar Fâruk et-Tabba'), Beyrut, trs.

Enas Abu'l-Razzaq Hobi, "A Contrastive Study of Attributive Adjectives in English and Arabic", *Mecelletu Kuliyeti'l-Me'mûni'l-Câmi'a*, Vol. 17, 2011.

Haney's Pub: Elizabethan Language Lexicon, (<http://members.cox.net/hapnueby/lexicon.html>) (Erişim tarihi 20.10.2014)

İbn Hâcib, Ebû Amr Osman b. Umer, *el-Kâfiye* (Mecmuûatu'n-nahv içinde), İstanbul trs.

Khalil Hassan Nofal, "Nouns And Adjectives of Old English and Modern Standard Arabic–A Comparative Study", *International Journal of Humanities and Social Science*, Vol. 1, No. 18, trs.

M. Ertuğrul Düzdağ, *Mehmet Akif, Mısır Hayatı ve Kur'an Meali*, İstanbul 2009.

Muharrem Ergin, *Türk Dilbilgisi*, İstanbul, 2005.

Mustafâ Galâyînî, *Câmi'u'd-durûsi'l-'Arabiyye*, Beyrut, 1412/1992.

Nureddin Abdurrahman Câmi, *Kâfiye Şerhi el-Fevâid ez-Ziyaiyye Molla Cami Tercümesi*, (Ter. Abdurrahman Ercan Elbinsoy), İstanbul, 1999.

Zaidan Ali Jassem, "The Arabic Origins of English Pronouns: A Lexical Root Theory Approach", *International Journal of Linguistics*, Vol. 4, No. 4, 2012.,